

מנכ"ל - Director General

תל אביב, כ"ט אדר א, תשע"ו
9 מרץ, 2016
למ – 204/100/74

באמצעות דואר אלקטרוני: Qusai@mof.gov.il

לכבוד
מר יואל נווה
יו"ר הצוות ליישום ההמלצות בנושא פעולות הממשלה
לקראת תום תקופת זיכיון ים המלח

מר נווה הנכבד,

הנדון: התייחסות ראשונית של התאחדות התעשיינים בישראל לעבודת הצוות ליישום ההמלצות בנושא פעולות הממשלה לקראת תום תקופת זיכיון ים המלח

בהמשך לפנייתך לקבלת עמדות הציבור, מתכבדת התאחדות התעשיינים בישראל להגיש התייחסות ראשונית וקצרה לעבודת הצוות ליישום ההמלצות בנושא פעולות הממשלה לקראת תום תקופת זיכיון ים המלח.

התאחדות התעשיינים מברכת על החלטת הממשלה לדון כבר כעת בעתיד הפעילות התעשייתית באזור ים המלח לאחר תום תקופת הזיכיון הקיים. פעילות זו מהווה נדבך משמעותי בתעשייה הכימית בישראל, שהיא אחד מעמודי התווך של התעשייה המקומית. לאורך השנים התרחבה התעשייה הכימית בארץ ורשמה גידול מתמיד במכירות, ביצוא, ברווחיות ובתרומה למשק. התעשייה הכימית עתירת שטחי קרקע, מרובת השקעות, מבוססת על מחקר ופיתוח מקומי, והיא צרכנית גדולה של שירותי לוגיסטיקה, אנרגיה ומים. זוהי תעשייה מתקדמת, משוכללת ורב-גונית, המבוססת בחלקה על המינרלים המופקים בישראל, שהם משאבי טבע לאומיים. עיקר מפעלי הכימיה, ובפרט אלה המתבססים על מחצבי ים המלח, ממוקמים בפריפריה בדרום הארץ ומספקים תעסוקה לעשרות אלפי עובדים באופן ישיר ובמעגלי תעסוקה משניים. עובדי תעשייה זו מקבלים שכר הגבוה בעשרות אחוזים מהשכר הממוצע במשק ונהנים מתנאי ההעסקה ייחודיים.

הפעילות התעשייתית באזור ים המלח החלה עוד טרם הקמת המדינה. ים המלח הוא מקור ייחודי בעולם להפקת אשלג באמצעות אידוי, וכן לצורך הפקת מינרלים נוספים – מגנזיום, ברום, כלור ומלח. מינרלים אלה מאפשרים את קיומן של תעשיות ההמשך, בעיקר לייצור דשנים וכימיקלים מיוחדים המיועדים ליצוא. מרכיב ההובלה בעלות הכוללת של מינרלים אלו הינו גדול באופן יחסי ולכן אספקה מקומית וסדירה שלהם הינה קריטית ליכולת התחרות של תעשיות המשך אלו. החברות הישראליות הפועלות בתחום זה מתחרות בשווקים הבינלאומיים בתאגידי ענק גלובליים הפועלים במדינות המספקות להם סביבה תומכת השקעות. בעולם כולו קיימת היום הכרה בכך שתעשייה המבוססת על משאבי טבע זקוקה לסביבה

עסקית יציבה ולוודאות גולטורית ארוכת טווח המסייעת לקדם תהליכים מורכבים ועתירי השקעות הטעונים תמיכה ממשלתית רחבה.

במספר מקרים בעבר ביקשה ממשלת ישראל להשתחרר מהסכמים עם גורמים עסקיים ומהתחייבויות ארוכות טווח, דבר שמערער את היציבות הנדרשת. חוסר היציבות הביא להתערערות אמון המשקיעים במשק הישראלי, והדבר אף קיבל ביטוי במספר מחקרים השוואתיים. לאחרונה אנו עדים למאמצים מצד הממשלה לקדם הסדרים צופי פני עתיד עם המגזר העסקי בהקשרים שונים, ובאופן דומה צריכה הממשלה לנהוג בכל הנוגע להסדרה העתידית של הזכות להפיק מחצבים מים המלח.

כעולה מכתב המינוי, הצוות נדרש לדון ולגבש את המלצותיו בדבר הפעולות שצריכה הממשלה לבצע לקראת תום תקופת הזיכיון, וכן לבחון את אופן ההקצאה העתידית של הזכות להפקת מחצבים מים המלח. לפיכך על הצוות לקבוע כבר כעת את סדר העדיפות למטרות השונות הנגזרות מהמשך קיום הפעילות התעשייתית בים המלח ושימוש במשאבי הטבע הלאומיים לרווחת הציבור בישראל.

1. המטרה הראשונה שצריך הצוות להציב לממשלה היא המשך קידום ההשקעות ופיתוח התעשייה בנגב. במרוצת השנים הושקעו באזור ים המלח ובתעשיות ההמשך העושות שימוש במחצבי ים המלח מיליארדי דולרים – השקעות חסרות תקדים ביחס לכל תחום פעילות אחר במשק הישראלי. עידוד השקעות דומות גם לאחר תום תקופת הזיכיון הקיים, משנת 2030 ואילך, הוא יעד ראשון במעלה שהצוות צריך לקדמו.

2. המטרה השנייה היא שמירת מקומות עבודה קיימים והגדלת מספר המועסקים בתעשייה הכימית בדרום הארץ, תעשייה ממנה מתפרנסים כאמור עשרות אלפי תושבים בדרום הארץ. חלק משמעותי מעובדים אלה מקבלים שכר גבוה ותנאים נלווים ייחודיים שאין להם מקבילה בענפי תעשייה אחרים. הממשלה חייבת להבטיח כי עובדי התעשייה הכימית המבוססת על מחצבי ים המלח יוסיפו להיות מועסקים גם לאחר תום תקופת הזיכיון, ובמידת האפשר להגדיל את מספר המועסקים באמצעות עידוד השקעות חדשות.

3. המטרה השלישית היא הבטחת תקבולי המדינה השוטפים מהפקת המחצבים מים המלח. תקבולים אלה עמדו בלב הדיון הציבורי בשנים האחרונות, וקיימת חשיבות עליונה לעיגון הסדר פיסקאלי ארוך טווח שיקנה ודאות לממשלה ולמשקיעים כאחד.

4. המטרה הרביעית היא הבטחת אספקה שוטפת וסדירה של המחצבים לתעשיות המשך ולשוק המקומי, על מנת לשמר את הערך המוסף של תעשיות אלו בארץ..

הניסיון הבינלאומי מלמד כי התעשייה הכימית בישראל נאלצה להתמודד עם אתגרים משמעותיים עקב שינויים חדים, לפרקים בלתי צפויים, בביקוש ובהיצע לדשנים ולכימיקלים מיוחדים בשווקים הגלובליים. משכך, חייבת הממשלה להבטיח כי מקבל הזכות העתידית להפקת מחצבים מים המלח יהיה גורם עסקי בעל ניסיון רלוונטי בתחום זה ויכולת כלכלית משמעותית ומוכחת, אשר יהא ביכולתו להוסיף ולקיים את הפעילות התעשייתית בים המלח גם בעיתות משבר. דרישה זו הכרחית נוכח הייחודיות של אופן הפקת האשלג מים המלח: בעוד שבמדינות אחרות כורים אשלג ממכרות ולכן ניתן להשבית את הפעילות לפרקי זמן ממושכים בתקופות של ירידה בביקושים, הרי שבים המלח הפקת האשלג מתבצעת באמצעות אידוי מי הים ולכן עצירת הפעילות בלתי אפשרית נוכח החשש להתייבשות הבריכות. גם סוגיה זו צריכה להידון במסגרת עבודת הצוות על מנת להבטיח שהפעילות התעשייתית תוסיף להתקיים כסדרה ולאורך זמן.

התאחדות התעשיינים סבורה כי קביעת סדר עדיפות נכון וראיה ארוכת טווח יביאו למקסום התועלת למשק הישראלי, לממשלה ולציבור כולו.

נציגי ההתאחדות ישמחו להציג את עמדתם בהרחבה בהקשר זה בפני חברי הצוות, ככל שיידרש, וכן להגיב באופן ענייני ומפורט להמלצות הקונקרטיים של הצוות לכשתתגבשנה במהלך התקופה הקרובה.

בברכה,
יודקה שגב

העתק: מר שרגא ברוש, נשיא התאחדות התעשיינים